РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
(LIBERTY)
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., второк 27-го цьвітня 1915. Ч. 48. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, April 27, 1915. N. 48.

ВЕЛИКА ПОБІДА НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ НА ЗАХОДІ.

Німці взяли понад 5.000 в полон і здобули 52 гармат.

Ґенерал Гінденбурґ готовить для Москалів нову несподіванку.

Австрійці відбивають дальше з успіхом напади Москалів коло Ужока.

В ГАЛИЧИНІ І НА БУКОВИНІ:

АВСТРІЙСЬКІ ВІЙСКА ВІДПЕРЛИ ВСЇ НАПАДИ МОСКАЛЇВ НА ЛЇНІЇ УЖОК—ТУРКА.

ВІДЕНЬ (через Лондон), 24. цьвітня. — Австрійське міністерство війни оголосило нині отсї вісти:

„В кількох місцях в околиці ужоцького переходу острілюють ся взаїмно батерії тяжкої артилерії. Всї денні напади Москалів на наші становища відбито. При нічних нападах здовж дороги, яка веде до Турки, і на захід від неї Москалї потерпіли великі страти.

„Впрочім загальне положенє не змінило ся".

Послідні урядові російські телеґрами доносять, що їх війска заняли місцевість Сянки і находять ся 2½ милї від ужоцького переходу. З обох отже телеграм можна заключати, що перехід в Ужоку є дальше в посїданю Австрійців помимо надлюдських зусиль і величезних жертв російської армії.

Місцевість Сянки є се послідна галицька стація на шляху Самбір-Турка-Сянки.

24. ПОЛК ПІХОТИ В БИТВАХ КОЛО УЖОКА.

ВІДЕНЬ, 24. цьвітня. — В російській Польщі і в західній Галичині відбувають ся лише перестрілка артилерії. **На боєвій лїнії в Карпатах неприятель атакує наші становища, які боронять ужоцького переходу. Напади відбито з великими стратами для неприятеля. В однім приступі стратили Москалї 400 в убитих. В тих битвах дали 12 полк гонведів, 22. і 24. полк піхоти докази великої хоробрости австрійського й угорського війска.**

В новійшій телеґрамі згадують ся, що в битвах коло Ужока **вславив ся хоробростю між иншими полками також і 24 полк. Отсей полк зложений виключно з Українців, а іменно повіту коломийського і косівського.** Звичайно називають сей полк „гуцульським", бо більша його часть складає ся з Гуцулів, які є звісні з великої відваги і хоробрости. Богато Гуцулів повнить військову службу яко добровольці в полках Українських Січових Стрільців. Также і корпус Українських Буковинських Стрільців складає ся майже виключно з наших Гуцулів.

АВСТРІЙЦЇ ЗДОБУЛИ ВАЖНІ РОСІЙСЬКІ СТАНОВИЩА НА ДОРОЗЇ ДО СТРИЯ.

ВІДЕНЬ (через Лондон), 25. цьвітня. — На боєвій лїнії в Карпатах покінчила ся битва, яка вже від кількох місяців вела ся по обох боках долини здовж ріки Орави, побідою Австрійців і Німців. Всї важнійші російські становища, як се доносить оповіщенє міністерства війни, находять ся в посїданю Австрійців. Австрійські війска заняли також і саму долину Орави, яка має велике стратеґічне значінє.

Урядове оповіщенє звучить:

„Наші війска здобули великий новий успіх на боєвій лїнії в Карпатах в долині ріки Орави, недалеко Козівки. Завзятим приступом заняли ми російські становища на згірях „Острий", на полудне від Козівки. Рівночасно удало ся нашим і німецьким війскам заняти „дорогу 652" і очистити її з Москалів".

ПОДОРОЖ ЦАРЯ ПО ГАЛИЧИНЇ.

ЛОНДОН, 23. цьвітня. — **Російський цар Николай прибув нині до Львова, столиці Галичини.** Телеґрама бюра Райтера доносить з Петроґраду, що на зелїзничім двірци у Львові привитав царя великий князь Николай Николаєвич. Оба відбули важну нараду в справі воєнних операцій на боєвій лїнії здовж Карпат.

Товна народа згромадила ся перед палатою ґенерального ґубернатора Галичини, до котрого заїхав цар Николай, і вносила оклики в його честь, коли він показав ся на бальконї. Цар виголосив до товпи коротку промову, яку закінчив словами: „Дякую вам за се сердечне принятє. Нехай жиє неподїльна Росія! Гурра!"

В телеграмі згадують ся, що царя витав у Львові Николай Николаєвич, про якого недавно тому доносили вісти, що він лежить ранений від пострілу, який одержав від свого ґенерала Сіверса. Коли однак зважить ся, що від часу суперечки між великим князем а Сіверсом минуло вже більше ніж два місяці, то й обі вісти можуть бути правдиві.

ПЕТРОГРАД (через Лондон), 25. цьвітня. — Зі Львова доносять, **що цар в товаристві великого князя Николая Николаєвича і його штабу звидів в пятницю Перемишль. Відтак звидів цар також і Самбір,** де находить ся головна кватира ґенерала Бруссілова, головного команданта армії, оперуючої в Карпатах. При тій нагоді дякував жовнірам за їх вірну службу і богато з них відзначив хрестами сьв. Георгія.

О год. 7. вечером повернув цар до Перемишля, де його повитав теперішний командант крiпости. В покоях будинку, який передше займав ґенерал Кусманек, командант перемиської кріпости в часї облоги, відбув ся бенкет. По бенкеті звиджував цар воєнну добичу після занятя міста. На другий день оглядав враз зі штабом знищені форти Перемишля, почім повернув знова до Львова.

———o———

В РОСІЙСЬКІЙ ПОЛЬЩІ:

ҐЕНЕРАЛ ГІНДЕНБУРҐ ГОТОВИТЬ МОСКАЛЯМ НОВУ НЕСПОДІВАНКУ.

АМСТЕРДАМ, 24. цьвітня. — **З Петроґраду приходить богато вістий, які доносять, що ґенерал Гінденбурґ укріпляє незвичайно сильно боєву лїнію на схід від Сувалок і Авґустова. В Петрограді підозрівають, що се є вступні приготовленя до нового, великого походу Німців. В котрім місци виконають Німці отсей головний атак, остає для Москалів великою загадкою. Одні припускають, що він буде звернений в напрямі Оссівця, другі, що в напрямі Варшави, а инші знова сподїють ся головної акції Німців на полудни від Варшави, здовж обох берегів ріки Пилиці. Однак фактом є, що Москалї ожидають сеї хвилї з великою трівогою. Про битви в Карпатах і в Галичині приносять російські телеграми дуже скупі вісти.**

В НІМЕЧЧИНІ:

ЯК МОСКАЛЇ ГОСПОДАРИЛИ У СХІДНИХ ПРУСАХ?

КЕНІҐСБЕРҐ, Східні Пруси, 25. цьвітня. — Спеціяльна комісія, вибрана в цїли зібраня дат щодо шкід, які потерпіли Східні Пруси в часї кількаразового походу Москалів, предложила відповідні матеріяли німецькому правительству. **Число збігців зі Східних Прус виносить около 300.000 людий, переважно жінок і дітий. Число спалених і знищених домів доходить до 100.000, в тім мала лише часть домів, знищених задля воєнної конечности. Москалї зрабували 150.000 штук худоби.** Є се річию неможливою точно оцінити всї страти в движимім і недвижимім маєтку; загально оцінюють страти на кілька міліярдів марок. Найбільше знищили Москалї в часї послідної утечі.

———o———

У ФРАНЦІЇ І БЕЛЬҐІЇ:

НІМЦЇ ПОЛОНИЛИ 1.600 АНГЛІЙЦІВ І ЗАБРАЛИ 30 ГАРМАТ В БИТВІ НАД КАНАЛОМ ІПЕРН.

БЕРЛІН, 24. цьвітня. — Німецькі військові власти оголосили отсї вісти на підставі рапорту головного ґенерального штабу:

„На західнім терені війни рушили наші війска коло Лянґемарк на неприятельські становища на північ від Іперн. Наші війска взяли приступом місцевости здовж лїнії, яка тягнеть ся від полудня коло Пількеп на схід коло Доннав.

„Рівночасно промостили ми собі після завзятої і кривавої битви дорогу через канал Іперн. Шість місцевостий на західнім березї каналу находить ся в нашім посїданю. Найменьше 1.600 Анґлійців і Французів попали ся у неволю, а 30 гармат, між тими 4 англійські тяжкі гармати, опинили ся в наших руках.

„Між рікою Мез і Мозель битва прибирає щораз більший розмір. Сильна перестрілка артилерії відбула ся коло Комбре, Ст. Міґель і Апремон. Коло Апремон заняли французькі відділи кілька передних ровів, які однак в части були приневолені сейчас опорожнити. Тут битва триває дальше".

НІМЦЇ ПОЛОНИЛИ 2.470 АНГЛІЙЦІВ І ФРАНЦУЗІВ ТА ЗДОБУЛИ 35 ГАРМАТ.

БЕРЛІН (бездр. тел. через Сейвіл), 24. цьвітня. Після послідних вістий, які надійшли від головної військової кватири, показує ся, що німецька побіда під Іперн є значно більша, як зразу думано. Число полонених Анґлійців, Французів і Бельґійців зросло з 1.600 на 2.470. Загальне число здобутих в отсїй битві гармат виносить 35; крім сего забрано велику скількість воєнних матеріялів і машинових ґверів.

Дотична вість головної німецької кватири є отсего змісту:

„Неприятель робив вчера великі зусиля, щоби відзискати становища, які утратив був на північ і північний схід від міста Іперн, але все те остало без успіху. Сильний огонь нашої артилерії зломив кількаразові напади Анґлійців і Французів. Число полонених Анґлійців, Французів і Бельґійців зросло вже до 2.470; число здобутих гармат зросло на 35. Крім сего попало ся в наші руки богато машинових карабінів, амуніції і иншого воєнного матеріялу.

„На західнім березї каналу Ізер наші війска взяли приступом місточко Лїцерн".

Нова акція Німців на західнім терені воєннім була великою несподіванкою. Богато воєнних знавців припускало, що Німці будуть вести на заході лише оборонну акцію, а натомісць звернуть всю свою силу против Росії. Однак показує ся, що Німеччина має достаточну силу війска, щоби на обох теренах війни виступити зачіпно.

Переломанє боєвої лїнії коло Іперн і перехід через канал Ізер має для Німців далекосяжне значінє. Отсей успіх можна вважати вступом до здобутя міста Іперн, яке знова буде мати рішаючий вплив на здобутє французької пристани Калє, яке є головною цїлию німецької офензиви. Пристань Калє є головною підставою для анґлійських воєнних транспортів. Його здобутє дало би Німцям можність не лише контролювати, але навіть замкнути канал між Анґлією і Францією.

ДАЛЬШІ ПОБІДИ НІМЦІВ. — НІМЦЇ ПОЛОНИЛИ ЗНОВА 1,000 АНҐЛІЙЦІВ, 1.600 ФРАНЦУЗІВ І ЗДОБУЛИ 17 ГАРМАТ.

БЕРЛІН (бездр. тел. через Лондон), 25. цьвітня. — Урядово оголошено отсї вісти:

„Коло Іперн робимо дальше добрий поступ. Становища, які ми заняли ще в пятницю, находять ся дальше в наших руках помимо великих зусиль неприятеля. **Дальше на схід наші війска посунули ся наперед, беручи приступом знова дві місцевости. В тих послідних боях полонили ми знова 1.000 Анґлійців і здобули богато машинових карабінів.**

„На згіряx над рікою Мез потерпіли французькі війска на полудневий захід від Комбре велику неудачу. Наші війска пійшли приступом на французькі становища і в богато місцях переломили французьку лїнію. В ночи Французи намагали ся здобути назад страчені позиції, але їх напад ми відбили, задаючи їм знова великі страти. **24. французьких офіцирів і понад 1.600 жовнірів попало ся в полон. Також 17 гармат опинило ся в наших руках.**

„У Воґезах з причини густої мраки панував розмірно спокій".

КАНАДІЙЦЇ НАЙБІЛЬШЕ ПОТЕРПІЛИ В БИТВІ ПІД ІПЕРН.

ЛОНДОН, 24. цьвітня. — Міністерство війни оголосило нині отсї вісти про битву під Іперн:

„Битва на терені коло Лянґемарк, на північ від Іперн, де Німці переломили боєву лїнію триває дальше. Втрата отсеї части становищ загрозила лївому крилови канадійської дивізії так, що вона була приневолена подати ся назад, щоби удержати лучність зі сусїдними відділами. Через те впали в руки Німців чотири канадійські тяжкі гармати, які однак опісля відобрано. **Канадійці понесли дуже тяжкі страти, але їх хоробрість і рішучість спасла без сумніву небезпечне положенє.** Канадійці держали ся підчас цїлої битви дуже хоробро. Число забитих виносить кількасот.

ВЕЛИКІ СТРАТИ АНҐЛІЙЦІВ В БИТВІ КОЛО НЮ ШАПЕЛЬ. — 25.000 В УБИТИХ І РАНЕНИХ.

НЮ ЙОРК, 25. цьвітня. — Вчера повернув з Анґлії кораблем „Ню Йорк" Р. Ч. Новлес, який через кілька місяців перебував на західнім терені війни яко кореспондент американських часописий. Про велику битву під Ню Шапель подає він отсї подробиці:

„Про страти Анґлійців в битві під Ню Шапель сьвіт ніколи правди не довідає ся.

„Трох анґлійських ґенералів військові власти відкликали з причини зробленя ошибки, яка збільшила страти Анґлійців о яких 10.000 до 12.000 людий в убитих і ранених.

„Я розмовляв з богато анґлійськими офіцирами; всї вони є сеї гадки, що анґлійські страти в кровавій битві під Ню Шапель виносили около 25.000. Половину тих страт, оповідали вони, спричинили самі анґлійські гармати, які через ошибку стріляли на власне війско. Населенє Анґлії ніколи не довідає ся про дійсний стан сеї битви.

„Як се можна було заключати з бесїди анґлійських офіцирів, війна не повинна вже довго тривати. Воюючі держави мають вже досить війни, яка пожерла величезні жертви в людях і маєтку".

———o———

В АНҐЛІЇ:

КЛОПІТ АНҐЛІЇ З 30.000 ДІТИЙ „НЕПРАВОГО ЛОЖА".

ЛОНДОН, 24. цьвітня. — Вчера відбули ся в Лондонї паради представників 20 найбільших добродійних товариств. Предметом нарад була справа опіки над дітьми неправого ложа. Зібрані дати показують, що около 20.000 молодих дівчат, які мешкають в околиці великих анґлійських таборів, станут небаром матерями; крім сего около 10.000 дівчат в инших місцевостях Анґлії. До сего треба ще дочислити діти жінок, яких мужі згинули у війні. Ухвалено віднести ся в тій справі до парляменту з просьбою, щоби відповідним законом отсї новородки признати дітьми „правого ложа" та щоби правительство достарчило фондів, аби дати опіку дітям і матерям. Отсї постанови не мали би мати приміненя лише тоді, коли батьківство дитини може бути доведенє і дотичний батько може бути приневолений до плаченя фондів на удержанє дитини.

АНҐЛІЯ ЗАТЯГАЄ В АМЕРИЦІ ПОЗИЧКУ 100 МІЛЬОНІВ ДОЛЯРІВ.

ЛОНДОН, 24. цьвітня. — В послідних днях кружила вість в фінансових кругах, що анґлійське правительство віднесло ся до банків в Ню Йорку в справі затягненя позички в сумі 100 міліонів долярів. Позичка мала би бути затягнена на короткий речинець (два або три роки), на 4%.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States: $2.00 per year, $1.00 per 6 months, 0.75 per 3 months	В Злучених Державах: на рік $2.00, на пів року $1.00, на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries: $3.00 per year, $1.50 per 6 months, $1.00 per 3 months	В місті Jersey City, до Канади і других країв: на рік $3.00, на пів року $1.50, на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

УКРАЇНА І ТУРЕЧЧИНА.

(Що пишуть чужі ґазети в тій справі).

Дня 20. жовтня м. р. появила ся в турецькій часописї „Тасвір-і-Ефкіар" відозва „Союза визволеня України" з Відня до турецького народу, в якій „Союз" звертає ся до турецького народу з зазивом до боротьби з московським царством в імя спільних інтересів України й Туреччини. Крім того помістила ся часопись в тімсамім числї розмову з делеґатом „Союза", в якій змалював він долю українського народа в Росії та його змаганя до самостійности. Відозву „Союза" передрукували всї важнійші турецькі часописи.

Дня 7. жовтня м. р. помістила турецька часопись „Дерджуман-і-Гакікат" статю в українській справі, в котрій пригадує на промову анґлійського президента міністрів Асквіта, який до причин теперішної війни зачислив також бажанє охоронити права малих народів. **Часопись висловлює надію, що анґлійський премієр додержить свого слова і буде підтримувати жаданя Українців.**

Далї представляє часопись гірке положенє нашого народу в Росії та стверджує, що Українці могли розвивати ся тільки в Австрії. Зміст сеї статї подало в телеґрамах богато австрійських, німецьких і заграничних часописий.

Висше згадана турецька часопись „Тасвір-і-Ефкіар" помістила в кінцем жовтня статю п. з. „Нова держава", в якій подає відомости про Україну, малює її долю під московським ярмом та заявляє, **що буде віддана велика услуга людскости і мирови, коли будеть ся працювати для утвореня сеї держави.**

Турецька часопись „Танін" принесла дня 22. жовтня м. р. інформаційну статю про Україну, подала ґеоґрафічні й історичні відомости про неї та ствердила, що сотворенє української держави мало би для Туреччини величезне значінє.

Турецький історик Агмед Рассім помістив в часописи „Тасвір-і-Ефкіар" ряд статий про історичну минувшість, яка вяже Україну з Туреччиною.

Турецька часопись в німецькій мові „Османішер Льойд" помістила дня 2. падолиста м. р. статю про українську справу, в якій вказала на те, що успіх змагань українського народу, себто відірванє України від Росії завдало би смертельний удар старій політиці Росії та увільнило би Туреччину від небезпеки, яка грозить їй від двох столїть.

Орґан молодотурків „Жен Тірк" дня 6. падолиста м. р. подав статю з повитанєм посла д-р Л. Цегельського і д-ра Барана, що прибули із Софії до Царгороду. „Делеґати" — писала часопись — „будуть без сумніву приняті тут з симпатіями, бо інтереси Українців тісно звязані з інтересами Туреччини. **Українська держава, якої жадають для себе Українці, віддїлила би Росію від побережа Чорного Моря.** Сотворенє неросійської славянської держави увільнило би Туреччину від політики інтриґ і забаганок російського царства, яка змагає до того, щоб запанувати над Царгородом (Константинополем) і морськими проливами. Наведений уступ сеї статї дослївно подали слїдуючого дня в телеґрамах майже всї часописи Австро-Угорщини, Німеччини й инших держав.

З приводу поїздки українських делеґатів до Царгорода окрім телеґрам і заміток по всіх часописях помістили отсї німецькі часописи довші статї: віденська „Нає Фрає Прессе" подала дня 8. падолиста м. р. статю п. з. „Подорож українських делеґатів до Царгорода", „Зальцбурґер Фолькcблят" з дня 18. падолиста п. з. „Українська держава", „Остзе Цайтунґ" (Штетин) з дня 23. падолиста п. з. „Українці в Царгороді", Іль Трентіно" (Тріент) з дня 2. грудня м. р. та „Османішер Льойд" з дня 10. падолиста м. р. п. з. „Українці".

З приводу декляраціі турецького міністра Талаат Бея на руки відпоручника „Союза" Меленевського, в котрій, як відомо, **мінїстер ствердив конечність визволеня України зпід російського панованя та обіцяв поміч Туреччини при основаню самостійної української держави,**-появили ся замітки у всїх австрійських і заграничних часописях (в телеґрамі урядової аґенції).

Дня 30. падолиста м. р. появила ся знов у часописї „Жен Тірк" статя в українській справі, в якій виказано, що найслабшим місцем Росії, проти якого мусить звернути ся Австро-Угорщина, Німеччина й Туреччина, щоби знищити Росію, — є Україна. **Занятє її спинить заосмотренє російської армії і зелїзничий рух, тому що всї зелїзниці дістають весь уголь з України.** Втрата сього краю унеможливить Росії бути далї великою державою в Европі.

Крім того появив ся в ріжних часописях цїлий ряд статий присьвячених відносинам українського народу до Туреччини. Занотувати треба: статю в берлїнській часописї „Штатсбірґер Цайтунґ" з дня 29. падолиста м. р. п. з. „Туреччина і самостійність України", статю проф. д-ра Івана Пулюя п. з. „Туреччина і Україна" в праській часописи „Богемія" з дня 21. падолиста, статї під тимсамим наголовком в часописи „Везер-Цайтунґ" (Бремен) з дня 12. падолиста. Всї вони передають історію турецько-українських відносин та вказують на конечність розбитя Росії в інтересі обох держав.

П. КАРМАНСЬКИЙ.

КАРТИНА.

В підгірськім містечку, в шинку край
[стола
Салдат сидів хорий. Склонив вниз чоло
І ніс ся думками у рідне село.
Там немічна жінка й дитина мала
В журбі коротають злиденнії дні.
У грохоті крісів, у реві гармат,
В полумю мужицьких горіючих хат
Все плач причуваєсь йому в чужині
І думка про бідних не сходить з ума,
А вісти з родини нема і нема...
Підняв в гору очи. Мороз і метіль
Загнали у хату гурток втікачів.
З жажди і трівоги їх погляд здичів,
А лиця зорали терпінє і біль.
І нині чужий вже став серцю їх жаль:
Що мали, втеряли. Лиш часом у снї
Мов чують ридання і бачать огні,
Що з сіл їх пігнали в невідому даль
І дали їм захист в яругах лїсів.
А другів у стадї заблуканих псів.
Дивив ся на образ недолї і мук
І біль невимовний пронизав його грудь.
—„Невже наші полки під кулями мруть
На те, аби з царських ненаситних рук
[сей удар
Братам нашим рідним дістав ся?
Вже нині на спинах їх кнути свистять,
Церкви-ж їх і школи в руїнах стоять.
І що-ж їм дасть більше наш кат-го-
[судар?"—
Втер сльози і вийшов. Над стріхами хат
Котила ся буря і грохіт гармат...

Відень, січень 1915.

СТРІЧА З УКРАЇНСЬКИМИ БРАНЦЯМИ З РОСІЙСЬКОЇ АРМІЇ.

(Образок із сучасного житя та переживаня Українців).

Тягаровий відділ східного двірця у Відни.

Пізний вечір. Мрачно. Ми тільки що попрощали відділ Українських Січових Стрільців добровольців, що відїхав у бій. Був нас чималий гурт самих Українців. Ще були в очах молоді юнацькі облича Стрільців, ще не затихли нам в ухах слова пісень, якими прощали ся і „Ще не вмерла Україна" і стрілецького співу: „А ми нашу славну Україну гей, гей розвеселимо".

На недалекім бічнім шляху якийсь рух. Хтось поясняє, що се ведуть полонених. Підходимо і бачимо яких триста кількадесять бранців, що вечеряють здовж поїзду. З гурта (доволї численного) нашої публики падають запити до бранців, хто вони та звідки. Споміж бранців відповідає зараз кільканайцять голосів: „Українці". Перейшла коротенька хвилька і раптом, ніби на якийсь нїким не висловлений, внутрішний приказ всї ми ринули нестримно до бранців. Сї, що тільки що виряжали борців проти білого царя, згорнули ся до недавних поневільних оборонців тогож царя як до близких, до своїх. Почала ся коротка, скора, урвана розмова, але не треба було слів богато, ані довгих бесід. Оба гурти порозуміли ся відразу і словами і душею. Виявило ся, що бранці майже без виїмки самі Українці з усїх майже ґуберній російської України. Через хвилину виклинкували вони свої ґубернії: Київська, Херсонська, Харківська, Полтавська, Чернигівська, Волинська, Подільська. Так найшли ся на хвилину коло віденського двірця діти всїх майже земель України з обох боків кордону, зведені до купи случаєм і зараз же звязані сердечною ниткою, яка може лучити лишень одної Матери діти.

В безладній, урваній розмові ми висловили одні одним те, що накипіло на душах, те, що хотїло ся сказати в сю коротеньку хвилю стрічі. Ми сказали їм, що ось-то проти царя поїхали бороти ся наші добровольці за волю усїх нас, сказали про надії наші, про наш біль та жаль, що ось-то їм судило ся було нести житє „не за Україну, а за її ката". Вони (були се самі селяни) відкрили нам сьвіт своїх почувань і тим очевидним, щирим довірєм, з яким горнули ся до нас, цїлим поведенєм і врешті короткими простими словами, висловили бунт проти кривди, що відірвано їх від хати та посилано на труди і смерть за зовсїм чужу для них справу. Висловили безмежну радість, що ось-то скінчила ся для них та війна, — радість, яка зрештою і без слів била з усього їх поведеня, з блискучих очий, радісних усьмішок, жартів та сьміху. Котрийсь заявив з вдоволенєм, що ось-то тепер полонять салдатів цїлими масами та скінчив бажанєм, що нехай би як найскорше всїх полонили. Другий заявив запитаний, що не бажає російській армії побіди, нехай вона буде побіджена, — каже, — то може свобіднїйше та лекше стане людям жити. І так усї. Ні тїни нї слїду протесту проти таких висловів як повисші. Їх автори говорили очевидно з душі.

Скінчила ся коротка стріча. Бранці мусїли йти далї. Залунали слова прощаня. Ми їх, вони нас прощали одним же бажанєм щастя для себе і народу. Пропали довгим рядом бранці в пітьмі мрачної ночі.

У нас лишило ся в душах почутє сього дужого, великого, що звязує і єднає нас на всїх безмежних просторах України, — переконанє, що сотки тисяч одітих силою в салдатські шинелї наших бранців недовго вже становити-муть підпору царського престола. Недалекий вже час, коли „прозрять незрячі очи."

Д-р. В. Старосольський.

Відень, в марті, 1915.

В ТУРЕЧЧИНЇ.

Читаємо у віденськім „Вістнику Союза Визволеня України":

Представник віденського Союза Визволеня України в Царгороді (Константинополи) М. Меленевський, котрий недавно приїхав до Відня, подав поміж иншим ось-такі уваги про положенє в Туреччинї:

Московська преса вибиваєть ся з сил, щоб переконати російську публику, буцїмто Туреччина вже стала над пропастю. В Константинополи буцїмто і голод і бунт і розлад. Нам, що сидимо в Константинополи, хочеть ся без кінця сьміятись, читаючи всї ті фантастичні вістки, що не мають ані крихітки правди. Нещасна та російська публика, яку з дня на день годують такою брехнею! І видко кепський настрій серед підданих царя, що їх пригноблений дух треба ратувати такими нісенітницями.

Якраз навпаки, Константинополь і турецький нарід роблять чудове вражінє своїм порядком, своїм міцним духом і вірою в перемогу. Там робить ся велике діло, а основна його думка, яка так міцно з'єднала в понятю турецького громадянства українську справу з турецькою, — **се розбитє Росії.**

Тільки що вернув ся один з висланників Союза Визволеня України з турецько-кавказького кордону, зпід самого Батуму. Він приїхав незвичайно бадьорий, не дивлячись на те, що корабель, яким він вертав ся, був задержаний коло Синопу на мори російським кружляком і ледви вирвав ся від затопленя. Після оповіданя згаданого члена Союза боєві діла Турків розвивають ся на Кавказї як найкрасше. Турецькі військові відділи, що там дїлають, бадьорі і незвичайно сьміливі, бють ся до останнього. Довелось нашому делеґатови балакати і з місцевим населенєм — з російськими підданими Грузинами-музулманами. Всї вони вороги Росії і стають радо під турецькі прапори. Саме в тім часї взято в полон офіцира російської армії козака-кубанця і офіцир той отверто висловив ся, що „прийшов час для Кубанї визволитись з московської напасти"... Сї слова офіцира Кубанця зробили велике вражінє на присутних турецьких офіцирів.

Загалом же боротьба на кавказькій граници лише починаєть ся і треба признати, що вигнанє Москалів з турецької території коло Ерзеруму і Вану і перенесенє поля війни на Кавказ, а також повне очищенє Персії від російських війск — все те в найгіршім, страшенно тяжкім місяци, — се великий дуже успіх, якого не можна було й сподївати ся.

Повертаючись до турецько-українських відносин, треба зазначити, що розумінє великої ваги української справи для турецького народу і симпатії до України, чи як Турки вимовляють „Украниї", все зростають. **А завдяки турецько-перській приязни зацікавленє і здорова оцінка боротьби за визволенє України перейшли і до перського громадянства.**

Загалом же Схід лише починає підноситись і найблизший час принесе без сумнїву рясні події.

В. Щурат.

ЗЛЕ ВИМІНЯВ...

Від куль не втік. Дістав дві в бік,
Дістав одну в плече.
Ом'лївши впав посеред трав,
А кров із ран тече.

До нього вмить сусїд біжить
В тривозї і в журі.
Схилить ся, питать ся:
„Мій друже, що тобі?"

А він на те: „Нїщо, пусте!
Просушать все вітри.
Лиш кулї жаль... Бо дав Москаль
За добру кепських три..."

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ СЕМА ЛЇСТА СТРАТ УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ В ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНЇ УКРАЇНЦЇВ. ЦЇНА ОДНОЇ ЛЇСТИ 15 ЦНТ., СЇМОХ ЛЇСТ РАЗОМ 75 ЦНТ. НАБУТИ ЇХ МОЖНА В „СВОБОДЇ".

ЛИСТИ З РІДНОГО КРАЮ.

I.

Лист з села Зоротовичі, повіт Перемишль, писаний жінкою до мужа дня 15. марта 1915.

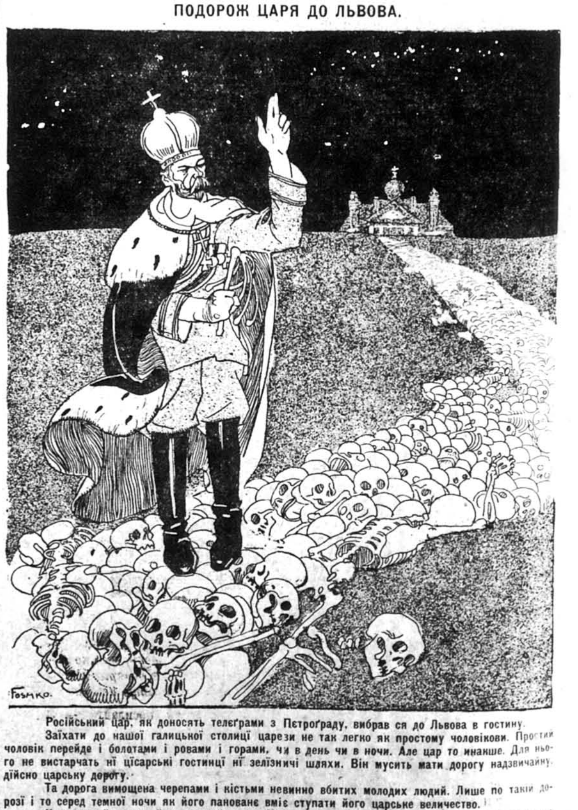
Дорогий Мужу і Ти Сину! Довідую ся о Вашім поводженю, бо я з ласки Пана Бога здорова і дїти також, тільки що житє маємо кепське, бо всьо нам забрали. Тут нїхто нічого ні орав, ні сіяв під зиму. Колиб Ти бачив тепер наше поле і хату, то нїколи бись не спізнав. Цїле наше село спалене. Всего лишило ся 10 хат. Менї забрали корову і ялівку, а не дали нам ані цента. Битва тягнеть ся без перестанку і не знати, коли скінчить ся тай не знати, як далї станесь, бо повно побитих жовнїрів, а нїхто їх не закопує. А не знати, чи будемо могли жити, бо з того певне зробить ся холера і всї помремо. В осени ми нїчого не сіяли, бо кулї не дали, а тепер на весну не сіяли, бо не маємо чим ані орати, ані що сіяти. Всьо забрали, зіставили лише голї стіни. Ксьондза руського нема, бо забрали його наші жандарі, а брата Твого також забрали, не знати навіть де. Його жінка і мала дитина прострілені. Як перестали стріляти, то нас виганяли, а як стріляли, то знов сидїлисьмо по ямах. У нас так сумно, що не хочеть ся навіть на сьвіт божий позирати. Хто нїмре, того ховають гірш худоби. Дионіза Пшиніського жінка померла і похована на своїм городї, а дїти голї і босї зістали на поневірцї, поки не нїмруть також, бо хтож тепер ким займаєсь?! Дорогий Мужу! Колиб Ти знав моє страшне лихо. Кобы Ти міг мене взяти до Америки, бо я тут і так жити не буду. Дорогий Мужу! Бою ся всього описувати, бо не можна писати. Дай Боже, абись той лист дістав, то в другім листї більше напишу, як буду жити. На тім кінчу свої сумні слова і сердечно здоровлю Тебе і сина. Бувайте здорові, — Катерина Брицька.

II.

Лист зі шпиталю в Тульн (Австрія Долїшна, коло Віднд), писаний до Григорія Драґана в Ойл Сіти, Па., дня 7. марта 1915.

Дорогий Друже! Пишу до Тебе кіль-

ПОДОРОЖ ЦАРЯ ДО ЛЬВОВА.



Російський цар, як доносять телеґрами з Петроґраду, вибрав ся до Львова в гостину.

Заїхати до нашої галицької столиці царези не так легко як простому чоловікови. Простий чоловік перейде і болотами і ровами і горами, чи в день чи в ночи. Але цар то инакше. Для нього не вистарчать ні цїсарські гостинцї ні зелїзничі шляхи. Він мусить мати дорогу надзвичайну, дійсно царську дорогу.

Та дорога вимощена черепами і кістьми невинно вбитих молодих людий. Лише по такій дорозї і то серед темної ночи як його пановане вміє ступати його царське величество.

Коли вже його отрийко великий князь Микола Миколаєвич встелив йому таку дорогу до Львова, то він вибрав ся там в гостину. І легко вже йому було там дістати ся по тій битій дорозї, бо він здавна привик ходити по людських трупах.

Приготовлено в нашій столици палату на принятє царя і цар, ідучи зі своєю нагайкою в руках, благословить тих, що вимостили царську дорогу.

Він радий би був дістати ся також і до Будапешту і до Відня і до Берлїна, але і до тих міст мусїли би стелити ся такі царські дороги як на отсїм образку. Инакше він в дорогу не вибираєть ся, бо не вміє ходити иншими шляхами.

Ся дорога, яку цар вимостив собі тепер до Львова, лишить ся довгі часи, але може вже більше цар нею не буде їхати до Львова; хиба ще раз зі Львова нею поїде кровавий цар.

Прощати його будуть духи, що будуть уносити ся над кістьми трупів, та будуть йому звенїти в уха: „Бодай би ти, кате, нелюде, убийнику проклятий, вже більше сюди не вернув ся, а як ще раз вернеш ся, кобись живий не вернув ся до дому!"

ка слів, якими сердечно Тебе витаю. Тішить мене, що дістав від Тебе лист і довідав ся, як Тобі живе ся. Щодо мене то я дякувати Богу ще живий, а ведеть ся мені як в шпитали. Одно мені прикро, що я тут лежу вже 6 місяців і не знаю, де обертає ся моя жінка і родичі. А може вже й не жиють, бо в наших сторонах були битви страшні. Може де відїхали, а може там зістали. Трудно мені про них розвідати ся. Пишу листи що два тижні, але всї вертають ся назад, тому мені здаєть ся, що там нема нікого, або почти позамикані, бо там певне є російське війско і околиця не вільна від неприятеля. Ви там лучше знаєте, як тут тепер люди проживають, бо там ґазети о всїм пишуть. Я знаю лише про брата Данька, бо ми оба були ранені в один день, то ми здибали ся на колії коло Тарнобжеґу; ми оба і Теофіль Драґан булисьмо кілька тижнів разом в Кракові в шпитали, а потому нас транспортували до Відня до шпиталю. Брат Данько був лекше ранений і вилічив ся за місяць, а потому віділали його на Угри до кадри. Там знова захорів на ревматизм і лежить в шпитали на Уграх. Драґан так само є на Уграх. Томко Кончак і Петро Фрончик приїхали до Відня до шпиталю хорі, але не ранені. Також тут приїхав Михайло Романчак. Більше не знаю о нікотрих. Запитуєш ся, що тут діє ся. Вам там скорше можна довідатись, бо мені такі річи не вільно писати. Тут всюди і кождому біда, бо де дерево рубають там тріски летять... Росіяни також не зле бють ся на баґнети, хоч ми їх богато беремо до неволї, бо як ся зайде добре, то їм нема куди що робити. Я був ранений під селом Рацлавіце над Сяном. Шрапнель розірвав мені руку. Два пальці відорвав: кість та жили порвав. В тій руці не маю ніякої сили, бо кість поломана на 11 частий. Мав я вже два рази операцію, трохи вигоїв ся, але ще третий раз пійду, то вже ся все закінчить... Як тілько прийдуть теплійші дни, так люди будуть побиті більше від холєри ніж від куль і так ся закінчить наше житє. Але най ся діє воля Божа. Як я приїхав з Америки, то всего був 7 днів дома і зараз мене забрали. Більше не пишу, бо не вільно. Напишу другим разом. — Григорій Кончак.

III.

Лист з села Берґомет, повіт Вижниця, Буковина, писаний родичами до дітий і жінкою до мужа дня 10. марта 1915.

Дорогі наші Сини! Доносимо Вам відомість, що ми, родичі, і уся родина і Твоя, Тодоре, жена і дитина здорові. Лист від Вас, писаний ще 1. падолиста м. р., ми дістали аж 3-го марта с. р. А тепер Вам опишу дещо про наше житє і як нам добре поводило ся, як до нас прийшли непрошені гості, Москалї. Але всього у цїм листі не опишу, бо то би було за богато і не знаю, чи сей Ви дістанете. Повідомляємо Вас, що на нас упала дуже велика прикрість. Як російське війско прийшло до нас, то салдати 11 (одинайцять) неділь у нас по нашім селї гуляли і нашу тяжку працю руйнували. Брали, що лиш хотїли: позабирали худобу, овес, сїно — усьо, що лиш під руки їм попало. У нас узяли 16 кільо вівса, сїно і т. и., а двір барона Василька спалили, а худобу рогату і коні геть забрали і почту спалили. Тих Москалїв у нас дуже а дуже богато було; скрізь було їх повно у селї, аж темно було від них. От таке ми тепер житє маємо... Прийде ся гинути, бо нема нігде ніякого зарібку: так тяжко стало, лиш най Господь змилосердить ся над нами. Кільо кукурузи коштує у нас 32 короні, жито 31 корон, мука пшенична 72 короні, овес від 24 до 26 корон за кільо. Наші коні забрали на форшпан уже 5 місяців: з кіньми пійшов Павло. От такого ми дочекали ся житя. Боже любий, допоможи перебути сей тяжкий час, і з Вами колись видїти ся у купі, як колись було. Але Бог знає, чи ми вижиємо, то треба великого щастя від Господа Бога.

ДОПИСИ.

З McADOO, PA.

Про місточко те мало хто знає, як там люди жиють; дехто сказав би, що може і сплять. От я переїзджав через Мекаду дня 18. с. м. Стрічає мене один чоловік знаний і просить зайти на представленє „Ох, не люби двох”, яке давали громадяни української парохії. Я зайшов до галї і побачив, що народа зібрало ся понад 400. Аматори грали знаменито мов правдиві артисти. У представленю брали участь слїдуючі особи: п. М. Чаклош (грав ролю Максима), п-на М. Тиханська (Катерина), А. Пухер (Юрко), п. Баволяк (Марцуня), П. Федорович (Іван), М. Пухер (Олекса), І. Барнасевич (Климко), п-на М. Царик (сусїдка), І. Прашкевич (жид), І. Баволяк (другий жид), п. М. Цїркот (Парася), І. Брик (жандарм). Всї ті аматори і аматорки заслугують на повну похвалу. Велику заслугу має в тім дїлї місцевий дякоучитель п. Г. Пипюк, котрий за короткий час зумів так гарно вивчити своїх людий сю штуку. Велика похвала належить ся й місцевому душпастирови о. Рубіновичеви, котрий так гарно старасть ся о добро своєї української церкви і про один дух в своїй парохії.

Гість.

ЯК ПОВСТАЛА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА В КАНАДІЙСЬКІМ МІСТІ?

В „Українськім Голосї” знаходимо отсей цікавий опис, як повстала українська приватна школа у Вінніпеґу (провінція Манїтоба, Канада):

На загальних зборах читальні ім. Т. Шевченка на передмістю Брукленд у Вінніпеґу (провінція Манїтоба, Канада) вписав ся до читальнї д. Антін Малинюк, бувший учитель, а теперішний студент, в грудни минулого року. При кінци зборів забрав він слово і сказав, що хоч він радий, що старші так пильно сходять ся, одначе, коли подумати *про будуче поколїнє, то нема чим тїшитись.* Діти нинїшних членів читальнї вже не будуть вміти читати нї писати по українськи, а тимсамим не будуть любити і шанувати свого рідного.

Тодї обіцяв він, що він готовий учити безплатно два рази на тиждень по українськи, коли буде найменьше 12 дітий, а то в середу вечером і в суботу пополудни.

Рішено отже скликати на збори тих родичів, що їх дїти ходять до анґлїйських шкіл.

На збори прибуло 10 людий і кождий клопотав собі голову, що треба будинку на школу, палива, лавок, книжок, таблиці і т. п. Справа виглядала трудною, тимбільше, що ледви двох чи трох з них могло би дати дещо на ту цїль.

Але де добра воля, там все можливе.

Властитель кімнати, де є читальня, обіцяв відступити її на школу за малим винагородженєм, яке заплатив д. А. Федак. Паливо мав принести з дому і запалити раз А. Федак, другий раз К. Бендзеляк і т. д. А. Федак обіцяв зробити зі свого дерева 5 лавок, кожда по 6 дітий; К. Бендзеляк обіцяв зробити таблицю, купити книжку до записуваня дїтий, помогти робити лавки. Крейду обіцяв мати свою д. Малинюк.

По сїм вибрано комітет, до якого увійшли: дд. А. Федак, К. Бендзеляк і А. Малинюк.

За тиждень без одного цента кошту була школа, лавки, таблиця, учитель і 35 дїтий до науки.

Наука відбуваєть ся як найкрасше. Одні дїти невдовзї скінчать буквар, а котрі вміли читати, ті вчать ся граматики, складнї і української історії. Тепер люди самі добровільно згодили ся давати по 25 центів учителеви від дитини місячно.

Ось що може зробити щира воля одиниці, коли сю щиру волю підіпре такий же щирий і сьвідомий загал.

Се нехай буде приміром для других.

НОВИНКИ.

МОСКАЛЇ ВИСИЛАЮТЬ ДАЛЬШЕ УКРАЇНЦІВ З ГАЛИЧИНИ ДО РОСІЇ.

Московський дневник „Біржевия Ведомості”, який виходить в Петроґрадї, доносить в телеґрамі з Києва (дня 22. лютого с. р.), що там щ о д н я прибуває транспорт осіб з Галичини, яких вивозить ся шупасом за їх шкідливе для Росії поведенє. Відси їх висилаєть ся дальше до північних (московських) ґуберній.

З тої телеґрами видно, що мусять дуже богато осіб з Галичини вивозити і то певно за найменьше підозрінє про „небезпечність” для Росії або на доноси кацапів. Нема сумніву, що між вивоженими є майже самі Українці, бо оскільки доси приходили вісти про караних в той спосіб російськими властями Галичан, то були се майже виключно самі Українці, бо Поляки стали тепер вірними москвофілами і тїшать ся ласкою у Москалїв.

Про нове засланє Українців доносить віденська українська ґазета в німецькій мові „Украініше Нахріхтен” в 28-ім числї з 3-ого с. м. ось-що:

В останнім часї вислали російські власти з Галичини знова отсих пять осіб споміж оставшої ся у Львові української інтеліґенції: **Д-ра Миколу Шухевича**, адвоката і члена Надзираючої Ради товариства „Дністер”; **Миколу Заячківського**, директора „Народної Торговлї” і предсїдателя Спілки „Діла” (в якої друкарни друкувало ся заборонене недавно „Львовское Военное Слово”); **Костя Паньківського**, директора „Краєвого Союза Кредитового”; **д-ра Стефана Федака**, головного директора товариства „Дністер” і панну **Константину Малицьку**, звісну українську поетку, учительку приватної української школи імени Т. Шевченка у Львові.

Перевезено їх також через Київ в глибину Московщини.

Загалом в останнім часї з Галичини вивезено в Московщину 108 галицьких Українців.

——o——

„ЛЬВОВСКОУЕ ВОЕННОЕ СЛОВО” — „НЄБЛАҐОНАДЬОЖНЕ”.

Із Софії, столиці Болгарії, доносять, що російські військові власти у Львові перестали видавати свій урядовий дневник „Львовское Военное Слово” з причини доносів львівських кацапів до російського правительства в Петроґрадї. Кацапи доносили, що в редакції сеї ґазети працюють російські офіцири, родом Українці, котрі прихильно відносять ся до галицьких Українців і тому не хотять слухати кацапських вказівок і не містять ріжних доносів і напастий на них. Петроґрадське правительство вислухало просьби Дудикевича й инших наших запроданців і наказало галицькому „ґубернаторови” ґрафови Бобрінському замкнути львівський воєнний орґан за мниме „мазепинство”. Ґраф Бобрінський виконав наказ і тепер російські військові власти видають иншу ґазету під назвою „Львовскій Вѣстникъ”. В тій ґазеті нема вже немилих кацапам російських офіцирів з України, яких вони прозвали „украйноманами” і „мазепинцями”, але самі „благонадьожні” редактори, котрі сповняють свій „патріотическій долг” в той спосіб, що з великим завзятєм нападають на все, що українське.

——o——

ПОХІД ПРОТИ УКРАЇНСТВА В РОСІЇ.

Чорні сили, користаючи з того, що ведеть ся війна і в цїлій Росії запроваджено військовий стан, кинули ся як скажені на українство, думаючи, що надійшов час цїлковитої розправи з ним. Чорносотенні ґазети з нечуваною лютостю нападають на український рух і його діячів. Ґазета „Новое Время” майже в кождім числї містить бодай замітку, як не сяжневу статю проти нас, особливо розпинаєть ся відомий Меньшиков. Инші ренеґати, що перебігли з лївого табору до чорної сотнї, також не відстають від них (Локоть в „Кієв-і” і „Кievлянинї”, Струве в своїй „Русскій Мислї” і „Біржевих Ведомостях”, Поґодін в „Утрі Россії”). Всї вони цькують суспільство і уряд на Українців.

І уряд не дрімає. Богато українських діячів заарештовано і замкнено по тюрмах, або повисилано на засланє. Українські видання з вибухом війни почато заборонювати, одно по однім. А отсе в половині січня головно-командуючий київського військового округа видав розпорядженє, яким забороняєть ся „в окрузї на весь час військового стану всї періодичні видання в українській і старо-гебрейській мові та в жидівськім жарґонї”. Таким чином заборонені всї українські часописи і не дозволено видавати нових.

Рівночасно конфіскуєть ся українські книжки. Так сконфісковано 2-ге виданє песи Гр. Левченка „Цивільний шлюб” і С. Васильченка „Оповідання”, вид. „Вік. Авторів обвинувачують ся після § 6-го ст. 129-ої, що карає „за виданє й розповсюдженє ворожих установленому ладови творів” позбавленєм усїх горожанських прав і засланєм на Сибір.

РОСІЙСЬКА РУКА В ГАЛИЧИНІ.

Захопивши Галичину, Москалї чим дуж заходили ся нищити українську культуру. Про сї їх заходи проти української мови, школи, книжок, грецько-католицької віри і т. д. ми вже писали у нашій часописи.

Тут тільки піднесемо, що з ріжних сторін маємо відомости, що російські війска дістали приказ, вступаючи в українські села Галичини, зараз ревідувати читальнї, школи „Народні Доми”, „Січи”, „Соколи” та **забирати й палити всї знайдені в них українські книжки.**

Останними часами Москалї почали вивозити з Галичини в Сибір і в „не столь отдаленния мѣста” українських діячів. Доси вивезено в Тобольську ґуб. 41 осіб, в Томську 31 осіб, в Саратовську 23 осіб і т. д. Богато наших людий в Астраханській ґубернії. (З золочівського повіта вивезені: о. Григорій Панчишин, парох Гологір, і брат нашого редактора о. Іван Бачинський, адміністратор з села Сновичі). В Томській ґубернії знаходять ся о. Стефан Юрик, папський шамбелян і парох Золочева та парох з Поморян зборівського повіта о. Гр. Склепкович. Посла-Українця з Буковини Спинула запроторено також в Томську ґубернію в село Колпашово в Наримському краю. Там же находить ся і посадник міста Черновець і инші.

(З „Вістника Союза Визволення України”).

——o——

МОСКАЛЬ ВОСКРЕС З ГРОБУ.

В однім з військових лязаретів в Києві лежить один російський салдат польської народности, який в дословнім того слова значіню воскрес з гробу. Підчас битви два відломки ґранату тяжко його ранили в шию і він без памяти остав на побоєвищи. Російські санїтети, які збирали ранених, полишили його на поли, уважаючи його за мертвого. Тимчасом російська піхота зістала приневолена до відвороту. Австрійські війска обсадили поле і зачали забирати ся до погребаня лежачих на поли трупів. Тяжко ранений Поляк, який все ще не вернув до притомности, зістав вкинений разом з прочими вбитими в наборзї викопаний гріб. Та тимчасом явила ся російська артилєрія і присилувала австрійський відділ цофнути ся і полишити незасипаний гріб з мертвими, на який кинено доперва пару лопат землї. Була темна ніч, коли ранений прийшов до притомности. На щастє та земля, якою закидано гріб, його не прикрила і він міг віддихати. Та мимо того на нїм лежали два трупи його товаришів і він мусїв під ними перележати аж до раня. Доперва ранком переходячі коло гробу Москалї звернули увагу на його крик і добули зпід трупів живцем похороненого раненого.

ЖЕРТВА ВІЙНИ.

Один з воєнних кореспондентів пише, що після війни Европа буде переповнена ідіотами. Безустанний гук гармат, страх перед смертю і ручна різня відбирає дуже многим жовнїрам змисли. На доказ свого потвердженя він наводить отсе коротеньке оповіданє:

На стацію Н. Н. заїхав поїзд з нездібними вже жовнїрами.

Один безрукий, другий калїка на ноги, а третий йде поважно здоровіський.

Громада жінок зі стисненим серцем кожда жде свого.

Втім виходять з ваґона три...

Дві жінки підбігли до калїк, почали витатись-плакати і оглядати нещасників.

Трета втішна підбігає до здорового мужа, тїшить ся, що Бог позволив йому цїло повернутись.

„Іване, Іване, голубчику, як я тїшусь, що ти вернув здоровий”, — кликала жінка, кидаючись мужеви на шию.

Но Іван стояв наче бездушний, зимний і дивно усьміхнений дивив ся в даль мутним зором.

Жінка збентежилась.

„Іване, чому нїчого не говориш, чи ти не пізнаєш мене, чи може не хочеш вже мене? Іване, чим я тобі провинилась?”

Почала плакати.

Но Іван стояв все той самий, дивно усьміхнений, нечуткий нї на радість, нї на слези жінки.

Він пострадав змисли...

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ ОГОЛОШЕНЯ.

За всї оголошення (адвертайзменти), поміщені в „Свободі”, редакція не відповідає. Хто замовляє щонебудь з поміщуваних оголошень, нехай звертаєть ся просто на адресу тої фірми, яка оголошує ся; в „Свободї” належить замовляти лише те, що „Свобода” оголошує від себе. На се треба добре уважати.

Звертаєсь увагу Вп. читачів нашої часописи, що коли вони висилають замовленя до фірм оголошуючих ся в нашій часописи, роблять се на власне ризико і редакція за се відвічати не може.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сїй рубрицї платить ся по 1 і пів цента за кожде слово за одноразове поміщенє, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщенє).

Де є **НИКОЛА ФАРТУШИНСЬКИЙ** з Галичини, *повіт Чортків; перед 4 роками* робив в углевій майні в Ст. Луіс, Мо.; 16. марта с. р. був в Форт Франсіс, Онт. Як вдалось йому перейти до стейтів, то буде в Ст. Луіс, Мо. Він має около 35 літ, високий 6 стіп, чорне волосє, з прокидом сивого, і чорні рідкі вуса. Оставив жінку і дитину в старім краю і повандрував з чужою жінкою. Вона має літ 19; 5 стіп і 3 цалї висока, жовто-брунатне волосє, смирний вигляд але діточі мисли. Хто би знав о них і прислав мені адресу, дістане 5 *долярів нагороди.* Прошу писати на адресу: Jacob Melnyczuk, 800 Gore Str., Fort William, Ont., Canada. 47 49

Пошукую свого стрика, **ПАНЬКА ОЛЕКСІВ** і жінку, а також **ТАНЮ і ГАНЮ БУЧКО** з Германова п. Львів. Моя адреса: Nykola Oleksiw, k. u. k. Pferdefeldbahn Nr. 5 B. S. 2|5, Budapest, Austro-Hungary. 48—49

Пошукую свого дядька **ЯКОВА САРЧУКА** і **ПАВЛА САРЧУКА**, брата, як також знакомого **ІВАНА САЛАГУБА** і **АННУ СПІВАК**, всі родом з Ордова, пов. Радехів. Моя адреса: Hryc Sarczuk, k. u. k. Pferdefeldbahn Nr. 5. B. S. 2|5 Budapest, Austro-Hungary. 48—49

Пошукую свого шваґра **ЮРКА ВАРВАРЮКА**, з села Єлджіни, пов. Калуш. Перебував в Канадї. Хто би о нїм знав або він сам, зволить зголоситись на адресу: Dmytro Szymko, Box 48, Acton, W. Ont., Canada. 48

ПОШУКУЮ ТОВАРИШКИ ЖИТЯ, в віці 16—20 літ. Листи з фотоґрафіями прошу слати на адресу: D. Evanick, Box B., P. O. Puritan, Pa. 48

Подаю до відома всїм інтересованим, що з днем 15-го цьвітня я змінив своє помешканє з 536 Selfridge St., So. Bethlehem, Pa. на 639 N. 2nd St., Allentown, Pa. — Дмитро Карпович. 47—49

ВИКАЗ

убитих, ранених, полонених і пропавших Українців у теперішній війні.

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (еґри)
у. = улани
д. = драгони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тажкі
пн. = піоніри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. краєвої оборони)
у. л. = улани ляндвера
а. л. = артилерія ляндвера
г. л. = гавбиці ляндвера
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число значить полк (реґімент), баталіон або дивізію.

(Дальше).

Листа утрат ч. 100
видана 12. січня 1915.

РАНЕНІ:

Марцінів Іван, 18 л.
Малковський Йосиф, 18 л.
Малий Дмитро, 18 л.
Манвк Михайло, 45 п.
Марців Петро, 18 л.
Марецький Іван, 45 п.
Марищук Йосиф, 10 а. кн.
Маркевич Володислав, 45 п.
Маршалок Антін, 18 л.
Маслянка Йосиф, 45 п.
Маслак Станислав, 18 л.
Машник Атанас, 45 п.
Матейчук Василь, 45 п.
Матоух Антін, 18 л.
Матуш Павло, 18 л.
Матвійцьо Григорій, 45 п.
Матиців Юрко, 45 п.
Матиичак Іван, 45 п.
Мазур Андрій, 45 п.
Мазур Петро, 45 п.
Мазуркевич, трубач, 18 л.
Мецінський Казимир, 45 п.
Мединський Йосиф, 18 л.
Мельникевич Михайло, 18 л.
Мельник Василь, 18 л.
Мельник Гаврило, 18 л.
Мельник Іван, 45 п.
Мента Юрко, 45 п.
Мерцик Іван, 45 п.
Мерцик Валентин, 45 п.
Метрополит Стефан, 45 п.
Михалишин Роман, 18 л.
Михальський Теофіль, 18 л.
Михалик Тома, 45 п.
Михнович Йосиф, 45 п.
Мигаїв Юрко, 45 п.
Микош Антін, 45 п.
Миляновський Іван, 45 п.
Мисливець Йосиф, 45 п.
Міль Михайло, 45 п.
Мольничок Михайло, 18 л.
Молодечий Іван, 45 п.
Морон Іван, 45 п.
Морош Іван, 45 п.
Мруц Василь, 45 п.
Мудрий Франко, 18 л.
Мулик Михайло, 18 л.
Мушакевич Володислав, 18 л.
Музика Михайло, 18 л.
Михалишин Юрко, 45 п.
Мисливич Андрій, 45 п.
Нагурський Йосиф, 45 п.
Недослун Андрій, 45 п.
Никитчин Михайло, 45 п.
Нопчак Орест, 45 п.
Новак Андрій, 45 п.
Новак Михайло, 45 п.
Новак Петро, 18 л.
Новицький Юлій, 45 п.
Нитка Андрій, 10 а. кн.
Огома Олекса, 18 л.
Оліярник Юрко, 45 п.
Олексевич Стефан, 45 п.
Олексів Михайло, 45 п.
Олесько Андрій, 18 л.
Олещик Іван, 45 п.
Орлинський, інф., 18 л.
Оринич Іван, 18 л.
Оринич Іван, 45 п.
Овсяний Іван, 10 а. гір.
Пахана Франко, 45 п.
Пачоса Іван, 45 п.
Паламар Петро, 45 п.
Палинський Іван, 18 л.
Пайтилюк Іван, 45 п.
Папинчак Михайло, 45 п.
Парадиш Йосиф, 45 п.
Параска Никола, 45 п.
Пархоляк Онуфер, 45 п.
Парцик Станислав, 18 л.
Париляк Станислав, 45 п.
Пашкевич Йосиф, 45 п.
Пшітерчак Володислав, 45 п.
Патлевич Антін, 45 п.
Павловський Войтко, 45 п.
Пельчар Людвик, 45 п.
Пельчарський Андрій, 45 п.
Полчан Іван, 18 л.
Пелеш Михайло, 18 л.
Пельо Йосиф, 45 п.
Пенар Данило, 45 п.
Петраш Петро, 18 л.
Петровський Іван, 18 л.
Петрушик Михайло, 18 л.
Пецик Петро, 45 п.
Піпа Стефан, 45 п.
Піх Антін, 45 п.
Піців Андрій, 18 л.
Пилат, інф., 18 л.
Пиріг Іван, 45 п.
Писарський Йосиф, 18 л.
Питруш Тома, 45 п.
Плакса Михайло, 18 л.
Плесницький Іван, 45 п.
Плішка Юрко, 45 п.
Плішка Михайло, 45 п.
Плішка Іван, 11 п.
Плюта, інф., 18 л.
Плиш Дмитро, 45 п.
Похлод Никола, 45 п.
Подґурський Андрій, 45 п.
Подґурський Михайло, 45 п.
Подобинський Григорій, 45 п.
Полянський Петро, 45 п.
Попик Никола, 45 п.
Попович Михайло, 18 л.
Порада Стефан, 45 п.
Потічко Антін, 18 л.
Праник Іван, 45 п.
Проців Андрій, 18 л.
Пшелом Іван, 45 п.
Приступак Іван, 45 п.
Птак Іван, 18 л.
Пульнар Іван, 45 п.
Пушко Никита, 45 п.
Пипак Василь, 18 л.
Пирчак Йосиф, 45 п.
Питер Станислав, 45 п.
Питлик Яків, 45 п.
Рахвал Іван, 18 л.
Рацк Іван, 45 п.
Радецький Михайло, 18 л.
Радванський Генрик, 18 л.
Ребчинський Станислав, 18 л.
Рейхель Антін, 45 п.
Ремпала Іван, 18 л.
Репецький Адам, 18 л.
Репчак Василь, 18 л.
Рой Іван, 18 л.
Роман Онуфер, 45 п.
Роман Петро, 45 п.
Романів Іван, 45 п.
Романський, резерв., 45 п.
Романишин Михайло, 18 л.
Романишин Пилип, 18 л.
Рожко Стефан, 45 п.
Рудавський Франко, 45 п.
Рудяк Юрко, 45 п.
Рудий Теодор, 45 п.
Рушник Василь, 45 п.
Русенко Павло, 45 п.
Риба Адольф, 45 п.
Рищик Франко, 18 л.
Рудош Іван, 45 п.
Рудош Йосиф, 45 п.
Римар Антін, 45 п.
Ришканич Атанас, 45 п.
Сайдак Франко, 45 п.
Самбровський Юрко, 45 п.
Сарабаха Михайло, 45 п.
Саврун Стефан, 18 л.
Саварин Михайло, 18 л.
Савчишин Михайло, 18 л.
Семців Петро, інф., 18 л.
Семців Петро, резерв., 18 л.
Семчук Дмитро, 18 л.
Сенчишин Теодор, 45 п.
Сенечко Тома, 18 л.
Сепливий Іван, 18 л.
Сидор Василь, 45 п.
Сидор Максим, 45 п.
Сеньовський Станислав, 18 л.
Сітик Йосиф, 45 п.
Сівак, тамбурист, 45 п.
Сівак Іван, 18 л.
Сівак Косма, 45 п.
Скиба Іван, 45 п.
Скиба Петро, 45 п.
Скиба Петро, 18 л.
Скиба Теодор, 18 л.
Сковринський Іван, 45 п.
Сквара Іван, 18 л.
Сквич Іван, 45 п.
Сливка Юрко, 18 л.
Слівка Йосиф, 45 п.
Слюсарчик Семен, 45 п.
Слутий Іван, 45 п.
Смолка Василь, 45 п.
Смик Станислав, 18 л.
Собко Іван, 45 п.
Сродов Фелікс, 45 п.
Сохацький Пилип, 18 л.
Соколовський Франко, 45 п.
Сольон Гнат, 18 л.
Солтис Йосиф, 45 п.
Солтисик Станислав, 45 п.
Солима Йосиф, 45 п.
Сопінка Іван, 45 п.
Сопотницький Михайло, 18 л.
Сорока Іван, 18 л.
Сойтак Михайло, 45 п.
Співак Петро, 10 а. гір.
Стахурський Василь, 45 п.
Стаюва Павло, 18 л.
Старк Кароль, 10 а. гір.
Старочко Михайло, 18 л.
Стецко Григорій, 45 п.
Стефанчук Теодор, 18 л.
Стефаницький Теодор, 45 п.
Стефанко Іван, 45 п.
Стефанишин Григорій, 45 п.
Страхоцький Казимир, 45 п.
Стронський Григорій, 45 п.
Стронович Павло, 45 п.
Струховський Матвій, 45 п.
Ступницький Никола, 45 п.
Стич Генрик, 45 п.
Сливло, інф., 18 л.
Суховський Петро, 45 п.
Сурмач Йосиф, 18 л.
Сус Никола, 18 л.
Свулич Андрій, 45 п.
Сидорчак Василь, 45 п.
Сидорович Василь, 45 п.
Сигохоп Никола, 45 п.
Симик Іван, 45 п.
Сисак Теодор, 18 л.
Сисак Іван, 45 п.
Тантала Франко, 45 п.
Тарлика Йосиф, 45 п.
Тарновський Никола, 45 п.
Тех Іван, 45 п.
Тедих Станислав, 18 л.
Телефанко Тимотей, 18 л.
Теребецький Андрій, 18 л.
Терлецький Йосиф, 45 п.
Тілька Дмитро, 18 л.
Ткачик Войтко, 45 п.
Топольницький Михайло, 18 л.
Топольський Іван, 45 п.
Торба Матвій, 18 л.
Тройчак Йосиф, 45 п.
Тух Григорій, 45 п.
Тулебич Іван, 45 п.
Турчин Михайло, 18 л.
Турхон Іван, 45 п.
Тутак Петро, 45 п.
Тимций Петро, 45 п.
Тимчишин Юрко, 45 п.
Тимочко Яким, 45 п.
Тиравський Йосиф, 18 л.
Тиркала Йосиф, 45 п.
Титула Іван, 10 а. гір.
Урбаник Тома, 45 п.
Урбанський Теодор, 45 п.
Усінський Андрій, 45 п.
Ушолик Йосиф, 45 п.
Факадей Іван, 18 л.
Фецків Олекса, 45 п.
Федорко Федьо, 45 п.
Федоронько Іван, 45 п.
Феняк Семен, 18 л.
Фічко Василь, 18 л.
Фень Стефан, 18 л.
Фік Дмитро, 45 п.
Филип Іван, 18 л.
Филипчак Михайло, 18 л.
Філь Іван, 45 п.
Фір Михайло, 45 п.
Фірлей Іван, 18 л.
Фіс Стефан, 45 п.
Фольчик Войтко, 18 л.
Форнаљ Петро, 45 п.
Фронський Генрик, 18 л.
Фрибось Станислав, 45 п.
Фридрих Станислав, 45 п.
Фрия Григорій, 45 п.
Фпиканин Андрій, 45 п.
Хай, ґефр., 18 л.
Халас Франко, 45 п.
Ханевич Дмитро, 18 л.
Харий Никола, 45 п.
Хлиста Дмитро, 45 п.
Холоба Дмитро, 45 п.
Хома Теодор, 45 п.
Хомяк Антін, 45 п.
Хомищак Михайло, 18 л.
Храпцьо Григорій, 45 п.
Хроментовський Михайло, 45 п.
Хромик Михайло, 18 л.
Худьо Михайло, 18 л.
Худзікевич Яків, 18 л.
Цапик Тимко, 45 п.
Цельний Кароль, 45 п.
Ціко Петро, 18 л.
Цюркалій, інф., 18 л.
Цура Іван, 18 л.
Цильзелька Іван, 18 л.
Ципкар, інф., 18 л.
Чабан Никола, 45 п.
Чая Франко, 45 п.
Чая Іван, 45 п.
Чап Фердинанд, 10 а. кн.
Чеґес, інф., 18 л.
Чеканський Андрій, 45 п.
Чернецький Павло, 45 п.
Чорик Никола, 45 п.
Чорний Трофим, 45 п.
Чупа Ілько, 45 п.
Чупачка Іван, 45 п.
Чурчак Филимон, 45 п.
Чикайло Іван, 45 п.
Шафран Йосиф, 45 п.
Шафран Павло, 45 п.
Шафран Стефан, 10 а. кн.
Шалапай Йосиф, 45 п.
Шолинський, інфантерист, 18 л.
Шамаровський Павло, 45 п.
Шаряк Юрко, 45 п.
Шарий Яків, 18 л.
Шембара Войтко, 45 п.
Щерба Дмитро, 45 п.
Шеремета Антін, 18 л.
Шесляк Андрій, 45 п.
Шевчук Йосиф, 18 л.
Шієнь Іван, 45 п.
Шломський Григорій, 18 л.
Шпетман Андрій, 18 л.
Шулик Семен, 45 п.
Шумельда Петро, 10 а. гір.
Шуреба Данило, 45 п.
Шурик Альфонс, 45 п.
Швед Григорій, 45 п.
Шинишин Іван, 45 п.
Шивик Іван, 45 п.
Швадик, інф., 18 л.
Щудлик Петро, 18 л.
Юр Іван, 45 п.
Юрчак Дмитро, 45 п.
Юрчак Іван, 45 п.
Юриста Олекса, 45 п.
Юшків Никола, 45 п.
Яблонський Іван, 45 п.
Яцків Іван, 45 п.
Якель Йосиф, 18 л.
Якима Іван, 45 п.
Якима Михайло, 45 п.
Якимів Петро, 45 п.
Якубчик Йосиф, 45 п.
Якубовський Володислав, 45 п.
Янкевич Юрко, 45 п.
Янока Франко, 45 п.
Ярембко Йосиф, 45 п.
Ясінський Антін, 45 п.
Дворський Тимотей, 18 л.
Яворський Кирило, 45 п.
Явецький Гнат, 18 л.

ПОЛОНЕНІ:

Бромович Евген (кад. асп.), 18 л.
Адамчук Стефан, інф., 80 п. (в Росії)
Адамчук Стефан, рез., 80 п. (в Росії)
Адамяк, інф., 18 л.
Андрейко Петро, 80 п. (в Росії)
Балучанський Іван, 18 л.
Базилів Кирило, 95 п. (в Росії)
Бідний Йосиф, 80 п. (в Росії)
Бигойчук Никола, 45 п.
Будуляк Никола, 36 з. о. (в Росії)
Ванатович Евген, 45 п.
Варянка Василь, 45 п.
Васильчук Юра, 36 з. о. (в Росії)
Веклюк Андрій, 36 з. о. (в Росії)
Витвицький Петро, 95 п. (в Росії)
Воляник Никола, 80 п. (в Росії)
Вулзінський Володислав, 80 п. (в Росії)
Ганчин Олекса, 80 п. (в Росії)
Голубець Лука, 18 л.
Голик Іван, 18 л.
Гудима Дмитро, 80 п. (в Росії)
Гимен Антін, 18 л.
Гавронський Іван, 45 п.
Глушків Франко, 80 п. (в Росії)
Грай Петро, 80 п. (в Росії)
Гулиновський Йос., 80 п. (в Росії)
Дах Іван, 18 л.
Демчук Василь, 80 п. (в Росії)
Демчук Дмитро, 80 п. (в Росії)
Денисевич Петро, 80 п. (в Росії)
Деркач Іван, 80 п. (в Росії)
Дітчук Онуфрій, 80 п. (в Росії)
Довган Адам, 80 п. (в Росії)
Дубно Стефан, 80 п. (в Росії)
Дудус Павло, 18 л.
Душелич Григорій, 80 п. (в Росії)
Дирдук Яків, 36 з. о. (в Росії)
Дайман Михайло, 18 л.
Джула Павло, 80 п. (в Росії)
Желіско Михайло, 30 л. (в Росії)
Жидло Володислав Пилип, 36 з. о. (в Росії)
Заноточний Юрко, 36 з. о. (в Росії)
Іванюк Дмитро, 36 з. о. (в Росії)
Карґ Іван, 36 з. о. (в Росії)
Казанецький Іван, 17 л. (в Росії)
Корба Василь, 18 л.
Кордибан Данило, 80 п. (в Росії)
Корнелюк Іван, 80 п. (в Росії)
Костів Марко, 80 п. (в Росії)
Ковальчук Іван, 80 п. (в Росії)
Лещинський Іван, 18 л.
Лозинський Михайло, 18 л.
Луцишин Михайло, 80 п. (в Росії)
Лучків Іван, 45 п.
Лукасевич Ромуальд Лев, 36 з. о. (в Росії)
Липяк Павло, 80 п. (в Росії)
Лисик Іван, 80 п. (в Росії)
Махник Дмитро, 18 л.
Макух Никита, 80 п. (в Росії)
Марущак Венцель, 45 п.
Масляник Михайло, 18 л.
Матеньо Кароль, 80 п. (в Росії)
Мельник Михайло, 36 з. о. (в Росії)
Мельничук Матвій, 80 п. (в Росії)
Меренчук Юрко, 95 п. (в Росії)
Муц Григорій, 80 п. (в Росії)
Мулява Никола, 80 п. (в Росії)
Миронюк Яцко, 36 л. (в Росії)
Мисак Василь, 80 п. (в Росії)
Михальчук Кирило, 80 п. (в Росії)
Наконечний Данило, 80 п. (в Росії)
Негребецький Михайло, 18 л.
Николишин Іван, 80 п. (в Росії)
Олійник Михайло, 80 п. (в Росії)
Опалко Петро, 45 п.
Останюк Дмитро, 36 л. (в Росії)
Паланюк Василь, 36 з. о. (в Росії)
Панасюк Іван, 80 п. (в Росії)
Пастирк Данило, 18 л.
Пастущин Лука, 80 п. (в Росії)
Павлюк Іван, 36 л. (в Росії)
Пецух Григорій (Івана), 80 п. (в Росії)
Пліщак Андрій, 80 п. (в Росії)
Подоляк Олекса, 18 л.
Подзярко Дмитро, 80 п. (в Росії)
Процик Теодор, 80 п. (в Росії)
Репа Никита, 80 п. (в Росії)
Рідош Михайло, 18 л.
Рись Йосиф, 18 л.
Салюк Семен, 80 п. (в Росії)
Самборський Гнат, 28 л. (в Сербії)
Савчак Михайло, 18 л.
Семенюк Андрій, 36 з. о. (в Росії)
Січевський Стефан, 80 п. (в Росії)
Сютковський Іван, 80 п. (в Росії)
Сколярчик Андрій, 18 л.
Сложанський Максим, 95 п. (в Росії)
Стрілецький Софрон, 80 п. (в Росії)
Свистал Юліян, 95 п. (в Росії)
Сисак, капраль, 45 п.
Ткачук Стефан, 36 з. о. (в Росії)
Тонар Іван, 80 п. (в Росії)
Тресьо, капраль, 45 п.
Турчин Вартоломей, 80 п. (в Росії)
Тимчишин Вартоломей, 80 п. (в Росії)
Тимошин Іван, 36 з. о. (в Росії)
Тирвас Петро, 45 п.
Фарбішевський Михайло, 36 з. о. (в Росії)
Федюк Василь, 36 з. о. (в Росії)
Фельштинер Йосиф, 80 п. (в Росії)
Форвальський Михайло, 45 п.
Харук Олекса, 36 з. о. (в Росії)
Хлібойко Максим, 80 п. (в Росії)
Хома Іван, 80 п. (в Росії)
Цвинчишин Мартин, 80 п. (в Росії)
Цимбрила Юрко, 18 л.
Шарий Яків, 18 л.
Шушко Ілько, 45 п.
Янив Іван, 18 л.
Яромець Іван, 45 п.

Листа утрат ч. 101
видана 13. січня 1915.

УБИТІ:

Білик Семен, 77 п. (22. XI, 1914)
Блажек, інф., 77 п. (20. X, 1914)
Биланюк Василь, 12 л. (вер. 1914)
Волощак Теодор, 77 п. (22. XI, 14)
Гобрий Теодор, 77 п. (22. XI, 14)
Гринечко Василь, 77 п. (20. X, 14)
Грабаш Тома, 77 п. (19. XI, 14)
Гречевич Никола, 77 п. (30. XI, 1914)
Данько Василь, 77 п. (22. XI, 14)
Дронюк Василь, 12 л. (вер. 1914)
Іванчів Стефан, 77 п. (26. XI, 14)
Іваницький Михайло, 77 п. (26. XI, 1914)
Кайско Василь, 77 п. (1. XI, 14)
Кміт Томко, 77 п. (23. XI, 1914)
Коцуняк Петро, 12 л. (вер. 1914)

(Дальше буде).